En daarbij dankt en jubelt nu zeer zeker in de eerste plaats onze liefde voor Jezus.

Te zien, hoe hij om onzentwil, hij de onnooz'le en vlekloos reine, onder den vloek en den smaad des Doods wegsterft, is ontzettend. En ware het hierbij gebleven, en ware er niets anders en beters op gevolgd, de verlossing zou voor u geen verlossing zijn, maar in alle eeuwigheid u als een looden wicht blijven drukken.

Zelfs kunt ge het u niet voorstellen, dat uw Jezus in den dood gebleven was.

En daarom is het u een verademing, een pak u van het hart gegleden, als ge ziet en hoort, hoe het *niet* bij Golgotha blijft, maar hoe op Golgotha straks de Verrijzenis volgt, om u juist door het aanschouwen van deze heerlijkheid van uw Heiland met zijn sterven in uw plaats te verzoenen.

Hier is de uitkomst. Een uitkomst waarvoor ge Gods Almacht en Genade dankend tegenjubelt.

Om u weggestorven in den Dood, maar door de Almacht uws Gods in heerlijkheid weer uitgekomen.

Maar toch, bij die verademing van uw liefde voor Jezus blijft het niet. Dat geopend graf, die Opstanding van uw Heiland spreidt een glans, waarin ook gij zelf, waarin al Gods kinderen, al de verlosten door het bloed des kruises, zich om huns zelfs en om der broederen wil verheugen, en verheugen moeten.

Immers hij die wegstierf maar weer verrees, was maar niet *een* mensch, de mensch *Jezus*, alsof zijn lot enkel *zijn* lot, het lot van één van de kinderen der menschen ware geweest.

Neen, hij was de *Zoon des menschen;* het hoofd der herboren menschheid; niet een mensch naast u en anderen, maar een die *uw* natuur, die *uw* vleesch en bloed, die *uw* menschelijk bestaan had aangenomen. Juist zoo als de eerste Adam, die ons als in zijn lendenen droeg, zoo stond ook de Christus in ons midden, als die tweede Adam, in wien al zijn verlosten besloten waren.

De band aan u was zijn menschelijke natuur, die hij van u aannam. En nu, die menschelijke natuur legt hij niet af, maar juist die menschelijke natuur is het, die in zijn opstanding *bevestigd* wordt, en nu eerst met vollen glans gaat blinken.

Door en in zijn Verrijzenis scheurt hij zich dus niet van u af, maar trekt hij den band, die u aan hem en hem aan u bindt, juist te sterker, te nauwer, te inniger aan.

Nog nader dan de Man van smarte, staat en bestaat u Immanuël die verrees.

Hij is de »Eerstgeborene uit de dooden", en juist in dat *Eerstgeborene* ligt de profetie van wie na hem in evengelijke heerlijkheid geboren zullen worden uit den Dood.

Als er na zijn Verrijzenis niets meer kwam, zou die Verrijzenis onafgedaan, onvolkomen blijven.

Dat hij zelf verrees en opstond is pas het begin, en dan eerst zal die Verrijzenis voleind zijn, als al wie hem toebehoort, en zijns is, en in geen eeuwigheid van hem kan worden afgescheiden, door de mogendheid zelve van den Verrezene, door zijn opstandingskracht, ten leven niet alleen, maar ook tot de *heerlijkheid* met hem zal zijn ingegaan.

Niet dat we onsterfelijk zijn; ook niet dat we eens opstaan zullen, is de glans der vertroosting, die ons met het Paaschfeest toekomt. Dat toch wist de wereld reeds voorlang, nog eer Jezus verrezen was. Immers ook de goddeloozen zullen opstaan, maar tot eeuwige afgrijzing.

Neen, onze zalige vertroosting op het Paaschfeest, is niet onze opstanding, maar onze *zalige* opstanding. Is onze ingang tot eeuwige vreugde en heerlijkheid. Is het eens weer bloeien in onze volle menschelijkheid, naar lichaam en ziel beide. Is dat we zijn zullen gelijk Immanuel nu is. Als hij in glorie, omdat van hem, als aller Middenpunt, glorie op ons afstraalt.

En in die hope *sterft* dan ook Gods kind, niet als met een hope die falen kan, maar met een hope, die onfeilbaar en gewis is.

In die hope dragen we onze lieve dooden uit naar het graf, voor zooveel ze in Christus gestorven zijn.

In die hope beiden en verwachten we, al de eeuwen door, totdat Gods raad zal voleind zijn, en de eeuwige morgen voor heel Gods schepping zal dagen.

Nu reeds van verre uitziende naar hem, den Eenige, die dan eerst recht als de »Eerstgeborene uit de dooden" zal schitteren, als hij »heerlijk in zijn heiligen zal zijn," en *al* de zijnen, als »nageborenen uit de dooden", met hem zullen jubelen voor Gods troon.

„Zalig zijn ze die niet zullen gezien en nochtans geloofd hebben."

> Jezus zeide tot hem: Omdat gij mij gezien hebt, Thomas! zoo hebt gij geloofd; zalig zijn zij, die niet zullen gezien hebben, en nochtans zullen geloofd hebben. Joh. 20 : 29.

Op den »*ongeloovigen* Thomas" is eeuw aan eeuw laatdunkend neêrgezien door menig oppervlakkig Paschavierder die zelf veeleer reden had om te klagen over het *ongeloof van zijn eigen hart.*

Thomas was volstrekt geen verharde van hart, wien het aan geloof faalde. Zie maar, hoe hij ten leste in heilige verrukking op de knieën neervalt, en zijn Heiland aanbidt als zijn Heere en zijn God.

Indien ook Thomas straks niet als een man vol des geloofs en des Heiligen Geestes ware opgetreden, hoe zou Jezus hem een plaats onder het twaalftal van zijn heilig apostolaat hebben gegund?

Ook is het niet waar, dat de andere apostelen *niet* op de teekenen van nagelen en speer gezien hebben, en Thomas alleen wel.

Duidelijk toch staat het er in vs. 20 bij, dat óók wel terdege de overige apostelen juist door het zien van de litteekenen tot hooge vreugde gestemd werden.

Aldus toch lezen we daar letterlijk: »En Jezus zeide tot hen: Vrede zij ulieden, en dit zeggende, *toonde hij hun zijn handen en zijn zijde*, en zijne discipelen verblijdden zich, den Heere ziende."

Daar lag dus het verschil niet in. Ja, zoo weinig kwaad stak er in, om op speer- en spijkerwonden te letten, dat Jezus zelf, zooals ge ziet, er zijn discipelen in de eerste samenkomst *eigener beweging* op wees.

Wel was het *zien* voor Thomas niet genoeg; hij wilde ook *tasten*. »Indien ik, zoo sprak hij, mijn vinger niet steek in de spijkerholte, en mijn hand in de speerwonde, ik zal geenszins gelooven".

Ook in dien drang, om niet alleen te *zien*, maar ook te *tasten*, lag intusschen op zichzelf niets zondigs. Ook Johannes riep in geestdrift uit: »Wat wij *gezien* hebben met onze oogen, en onze handen *getast* hebben van het Woord des levens, dat verkondigen wij u."

Ook heeft Jezus op dat *tasten* geen aanmerking gemaakt. Jezus heeft er zelfs niet van gerept. Hij zei niet tot Thomas: »Omdat ge *getast* hebt, hebt ge geloofd"; maar: »Omdat gij *gezien* hebt, hebt gij geloofd."

Veeleer is Jezus Thomas zelf in dat *tasten* tegemoet gekomen, en toen hij ten tweeden male onder zijn jongeren verscheen, noodigde hij eigener beweging Thomas uit, om vinger en hand den blik van het oog te laten versterken.

Neen, al Jezus' bestraffing ligt slechts in één punt saamgetrokken.

Thomas had moeten gelooven, dat Jezus opgestaan was, *op het zeggen zijner mede-apostelen*, en dat hij *dit* weigerde, en eerst zichzelf door eigen waarneming overtuigen wilde, daarin en daarin alleen school zijn zwakheid.

Wat voor kwaad hier dan in stak?

Maar gelooft ge dan, dat uw Heiland ooit zijn kerk, die komen zou, de kerk der toekomst, zijn verlosten, die hem straks belijden zouden, vergat?

En springt het dan niet in het oog, hoe Thomas' weigering, om *op hooren zeggen* te gelooven, een steen des aanstoots voor die later komende belijders stond te worden?

Immers, straks zou Jezus opvaren ten hemel.

Dan zou hij niet meer op aarde zijn. Dan zou op aarde niet één zijner verlosten hem meer *naar het vleesch* kunnen kennen.

En indien nu die latere belijders zich door Thomas' weigering verleiden en verlokken lieten, om ook niet te gelooven, eer ze gezien en getast hadden, dan zou immers het geloof aan Jezus' opstanding teloor gaan?

En daarom niet ter wille van Thomas, die nu wel waarlijk in zijn verrijzenis geloofde, en hem als zijn Heere en zijn God aanbad, maar met het oog op de kerk der toekomst, met het oog op de latere belijders, die niet anders dan op hooren zeggen, en niet anders dan op het getuigenis der apostelen, in zijn opstanding zouden *kunnen* gelooven, moest aan het gevaar, dat in Thomas' weigering stak, terstond de kop ingenepen.

Er moest tegen gewaakt, dat het voorbeeld van Thomas niet aansteekelijk werd.

En daarom, en daarom alleen voegt Jezus hem zoo scherp toe: »*Gij* hebt nu in mijn opstanding geloofd, omdat gij de teekenen in mijn vleesch hebt gezien; maar laat straks heel mijn kerk het weten, dat het zien van die teekenen *niet* onmisbaar is; dat mijn verlosten straks in mijn verrijzenis zullen gelooven, *zonder* die teekenen gezien en betast te hebben; en ga mijn woord uit, heel de wereld door, dat in dat gelooven zonder zien, in dat gelooven op der apostelen getuigenis, geen minder, maar eer nog hoogere zaligheid ligt."

»*Zalig zijn ze, die niet zullen gezien, en nochtans zullen geloofd hebben.*"

Het verwijt tot Thomas gericht, worde derhalve binnen zijn juiste perken teruggebracht.

Uit zijn aard en krachtens zijn ambt, was hij, als apostel niet geroepen, om te gelooven zonder te zien.

Dat hebben ook de overige apostelen niet gedaan.

Integendeel, de eigenaardige positie van een apostel bracht juist met zich, dat hij zelf zien moest, om tot anderen het getuigenis van wat hij gezien had, te kunnen overbrengen.

Indien de apostelen op vermoedens, of op hooren zeggen waren afgegaan, zouden wij hun apostolische getuigenis omtrent Jezus' opstanding *gemist* hebben.

Daarom heeft Jezus er dan ook voor gewaakt, dat dit *niet* alzoo geschiedde, en heeft hij hun zelf de tastbare bewijzen van zijn eenzelvigheid met den op Golgotha gekruiste gegeven, door hun de litteekens van zijn wonden in hand en zijde te toonen.

Van dien kant de zaak bezien, is Thomas' twijfel voor de kerk zelfs profijtelijk geworden, in zooverre de te groote gereedheid van de apostelen om op den eersten aanblik te gelooven, licht twijfel aan de juistheid van hun waarneming had kunnen doen rijzen.

Nu Thomas, in steê van *lichtgeloovig* eer *zwaargeloovig* was, en zelfs niet rustte eer hij de litteekenen *betast* had, wordt alzoo juist hierdoor de volkomen vertrouwbaarheid der apostolische waarneming nog versterkt.

Slechts *deze* schaduwzijde was aan zijn houding, dat hij, door toevallig de eerste maal alwezig te zijn, het getuigenis van tien apostelen hoorde, en *dat getuigenis* als onvoldoende verwierp.

Zelf zou hij straks de wereld ingaan, om te vergen dat de verlosten op *zijn* apostolisch getuigenis in Jezus' opstanding gelooften; en hoe nu kon het hiermee nu bestaan, dat hij zelf weigerde voor het getuigenis van tien apostelen te zwichten?

Dit moest daarom zachtelijk in hem gegispt, opdat de heerlijke waarheid, »dat het geloof uit het *gehoor* en het gehoor uit de *prediking* in," geen schade zou lijden.

En daarom spak Jezus het zoo stellig en zoo veelbeteekenend uit: »Het geloof aan mijn verrijzenis zal voortaan niet aan het zien, maar aan het aanvaarden van het apostolisch getuigenis hangen.

»*Zalig zijn ze, die niet zullen gezien, en nochtans zullen geloofd hebben.*"

Hierom nu zult ge, met onverstoorbare zekerheid, *aan de Heilige Schrift* vasthouden.

Immers Jezus' eisch, dat gij, nu hij ten hemel voer, zonder hem naar het vleesch te zien, op het getuigenis der apostelen in zijn verrijzenis gelooven zult, sluit vanzelf in, dat ge dit getuigenis voor u hebben, dat ge het bezitten moet, om er aan te kunnen gelooven. En waar nu vindt ge dit getuigenis anders dan in de Heilige Schrifttuur?

Tegenwoordig leert men dit wel anders, maar op die andere leer volgt dan ook onherroepelijk de straf, dat het geloof aan Jezus' verrijzenis verzwakt wordt, en straks verdwijnt.

Het was de Geest die getuigde, het was in de verborgenheid des gemoeds, dat men met den verrezen Heiland gemeenschap oefende. Dat hij *moest* opstaan, sprak immers vanzelf. Hij *kon* van den dood niet gehouden worden. En zoo wist men dat Jezus verrezen *moest* zijn, ook buiten het apostolisch getuigenis en buiten de Schrift om. Ja, ze ontbraken niet, die juist in zulk gelooven de zaligheid roemden van het *niet zien*, en enkel drijven op Geestes-inspraak.

En nu, hierin was zeker dit ware, dat het echte geloof niet bij het feit van het geopende graf staan blijft, maar met Paulus in de rijke volle beteekenis der Verrijzenis poogt in te dringen, en alle ding schade, ja drek, acht, om te komen tot de geestelijke kennis van Jezus en van de kracht zijner opstanding.

Maar *het feit zelf* van Jezus' verrijzenis moest dan toch eerst hebben plaats gegrepen, *gezien* zijn, en op het getuigenis van wie haar *zagen*, vaststaan.

Zie maar, hoe diezelfde Paulus, die de geestelijke beteekenis van Jezus' opstanding zoo hooglijk verheft, niettemin in 1 Cor. 15, eerst *de feiten* op den voorgrond stelt, en van die *feiten* uitgaat: »Dat hij is van Cephas gezien; daarna van de twaalven; vervolgens van vijfhonderd broederen op eenmaal; toen van Jacobus; daarna van al de apostelen; en eindelijk van hemzelven."

Zoo spreekt en schrijft de *geestelijke* Paulus, en veroordeelt daarmeê alle overgeestelijkheid, die de verschijningen verwaarloost en de feiten niet telt.

De droeve uitkomst toont dan ook, dat waar het zoo overgeestelijk begon, het veelszins in volslagen ongeloof eindigde.

De Geest kan u niet zaligen, tenzij uw uitgangspunt vastligge in *het Woord.*

Strijd dan toch tegen uw eigen hart, onder uw eigen huisgenooten, en in uw eigen kring, om het geloof aan de Schrift vast te leggen.

Wie aan de Schrift tornt, wrikt de fondamenten des hoogeren levens los. En zij, die, onder het hoog opgeven van hun waarheidszin, het ééne stuk na het andere uit het Woord losscheuren, zullen voor God het oordeel dragen, dat zij *den grondslag* des geloofs en des zedelijken levens bij millioenen en millioenen hebben ondermijnd.

Op *getuigenis* moet nu eenmaal geloofd worden. Dat is menschelijk. Zoo gaat het bij den rechter, zoo gaat het voor de rechtbank der geschiedenis, zoo gaat het bij de opvoeding, zoo gaat het in alle zaken van vertrouwen toe. En zoo nu ook moet het toegaan in de zake des geloofs.

Niet ieder kan, hoofd voor hoofd, op eigen grond en voor zich zelven de feiten onderzoeken.

Ware dit zoo, dan zou Jezus aan een iegelijk, hoofd voor hoofd, in het vleesch moeten verschijnen, en aan een iegelijk, hoofd voor hoofd, het Evangelie moeten aanzeggen.

Maar aldus is zijn heilig bestel niet.

Hij verscheen *éénmaal*, niet alleen voor wie hem toen zagen, maar voor allen, en zijn wil, zijn bestel, zijn heilige ordinantie is het, dat wat éénmaal geschied is, ons zou worden *overgeleverd*, ons zou worden aangezegd, en dat wij, *niet ziende*, maar *hoorende* dat getuigenis, op dat getuigenis gelooven zouden.

Blijf daarom bij uw Paasch-evangelie.

Hecht waardij en beteekenis aan elk van Jezus' verschijningen.

En dan, weest niet ongeloovig, maar gelooovende, omdat de heilige apostelen het u hebben aangezegd.

Amsterdam, 12 April 1895.

Gereformeerde prediking.

IV.

Is op die wijs de inwendige roeping, naar Gereformeerde belijdenis, in haar tegenstelling met de Doopersche opvatting, helder ingezien, dan zal voortaan niemand meer zeggen kunnen, dat de inwendige roeping er onder ons niet op aankomt.

Ze is veeleer onmisbaar.

Niet natuurlijk alsof een kerkganger zou kunnen zeggen: Die prediker in mijn gemeente mist de inwendige roeping; derhalve ligt het Woord Gods dat hij mij aanzegt, niet voor mijn rekening.

Jezus sprak er van, dat *de steenen* haast spreken zouden, en een prediker zonder inwendige roeping is zulk een steen. Tot Bileam heeft God door een ezel gesproken, en een prediker zonder inwendige roeping is zulk een jokdragend wezen.

Ja, al roept de duivel, op juiste wijze, een: »Daar staat geschreven" uit, gelijk tot Jezus in de woestijn, dan blijft nochtans het Woord *het Woord*, en zoo gij het hebt aangehoord, oordeelt het u.

Maar dit uitspreken van klanken, die uit de Schrift genomen zijn, heeft nog niets met den »*dienst* des Woords" gemeen.

Die »dienst" is heel iets anders.

En dien »dienst" kan niemand naar eisch van het Woord vervullen, tenzij de Koning der kerk hem er toe gevolmachtigd en bekwaamd heeft.

De Christus, als Koning der kerk, moet zelf in dien dienst present zijn, om door zijn dienaar het innerlijk gemoedsleven zijner gedoopten te bewerken; en waar die werking van Christus door zijn dienaar ontbreekt, daar deugt die dienaar niet, en wordt de last Christi niet uitgevoerd.

Juist daarom is die inwendige roeping niet iets dat ééns komt, en dan uit is, maar een zaak, die *altoos door moet gaan.*

De Koning der kerk roept zijn dienaar niet enkel vóór en bij den aanvang van zijn dienst, maar aldoor, al de jaren van zijn dienst, tot eindelijk zijn dienst volbracht is.

Telkenmale dat de Dienaar des Woords voor de »vergadering der geloovigen" optreedt, moet hij die stem van zijn Koning hooren, en in gehoorzaamheid aan die roepende stem zijns Konings, in zijn naam, zijn dienst uitrichten.

Predikers, die denken: »Eens riep mij de Heere," en die nu enkel op die daad van Christus *in het verleden* teren, zijn op weg om te *versteenen.* De gloed, de bezieling gaat er bij hen uit. Ze worden opperlieden, in steê van bouwmeesters aan Gods huis te zijn.

Erger nog, ze vervreemden de gemeente van haar Christus, en Christus van zijn gemeente. Ze staan aan de levende gemeenschap tusschen Christus en de gemeente in den weg. Ze binden niet, maar maken los.

Daarom is het zoo dringende eisch, dat de Dienaar des Woords in gestadige, levende gemeenschap met zijn Heiland en Zender sta. De werking van Christus die naar zijn kerk uitgaat, moet in hem zieldoordringend openbaar worden. En juist hierdoor moet het hooge doel bereikt, dat de prediker minder om zich zelven, om eigen roep en naam en eere, denke, en meer bekommerd zij om den naam en de eere van den Christus.

Wie op een afstand van den Christus leeft, *kan* zijn tolk en orgaan in de gemeente niet zijn. Wie niet telkens het roepen van den Christus hoort, kan niet gedurig in zijn naam optreden. Wie niet elken Sabbat zelf geroepen wordt, kan niet roepen voor zijn Koninkrijk.

Op die voortgaande, telkens weerkeerende roeping van den Koning der kerk kan daarom niet ernstig genoeg worden aangedrongen, en dat zoo menig prediker zoo tobt om een tekst te vinden, en zoo tobt om zijn predikatie gereed te krijgen, komt voor een niet gering deel juist daar vandaan, dat hij zelf ongeroepen roepen wil voor den Heere.

Wie die gestadige roeping van den Koning der kerk kent en eert, heeft het hart vol, en is nimmer verlegen. Wie ze mist is koel en ledig, en rijgt wel volzinnen aan elkander, maar *bedient* het Woord niet naar den eisch zijns wegs.

Slechts zij men er wel op bedacht, om, niet alleen bij de eerste roeping en zending, maar ook bij die voortgaande roeping, steeds de *uitwendige* roeping met de inwendige te paren; beide ineen te laten vloeien; en eerst uit de vereeniging en saamvoeging en ineensmelting van die beide, tot gerustheid en zekerheid te komen.

Anders zwenkt ge toch den Dooperschen weg weer op, d. w. z. schuift ge toch den Christus weer op zijde, om eenzijdig te drijven op den Heiligen Geest, als *niet* van den Zoon uitgaande.

En dit stuk nu is nóg moeilijker dan het eerste.

Die *uitwendige* roeping toch is waardeloos, als ze niet, voor ons besef, van Christus' wege tot ons komt.

Nu komt die *uitwendige* roeping, in den naasten zin, door *den kerkeraad* tot ons.

Zonder die roeping van *den kerkeraad* is de prediker geen Dienaar des Woords op den kansel. Het is de kerkeraad, die ambtelijk de vergadering der geloovigen bijeenroept, en die aan den prediker opdraagt, in die saamgeroepen vergadering het Woord Gods te verkondigen.

Dit nu zou helderder leven voor het besef van den Dienaar, indien de kerkeraad telken weke aan den Dienaar een schrijven zond, waarin hij, kerkeraad, in naam van den Koning der kerk, den Dienaar opdroeg, op dat en dat uur, het Woord Gods in de saamgeroepen vergadering der geloovigen te bedienen.

Zoo toch zou hij er telkens aan herinnerd worden, dat hij geen doorloopend preekmandaat heeft, maar week aan week door de opzieners der gemeente, in Christus' naam, tot den dienst geroepen en gevolmachtigd wordt.

Dat thans dit besef van de telkens wederkeerende *uitwendige* roeping bij de Dienaren gemeenlijk zoo zwak is, is daaraan te wijten, dat men te veel op de *personen* van de opzieners ziet, en zoo weinig op *hun ambt.*

Vooral op een dorp zijn de opzieners uiteraard gewone plattelandsbewoners, die kerkrechtelijk zwak staan, en licht er toe neigen, om den prediker te laten geworden, en alles te laten afdoen. En maar al te vele predikanten hebben, in plaats van deze tegen het ambt ingaande zienswijze te bestrijden, die veeleer aangemoedigd, en daardoor ingang geschonken aan het denkbeeld, alsof er eigenlijk alleen een prediker was, nu ja, met ook enkele kerkeraadsleden, eenige broeders als ouderlingen en diakenen, er bij.

Over den kansel beschikt dan feitelijk niet de kerkeraad, maar hij. De Dienaar ruilt, preekt of preekt niet, preekt zoo of anders, naar eigen goedvinden, maar dit alles gaat buiten den kerkeraad om.

En hiervan nu is de wrange vrucht, dat de prediker zelf, óf alleen elk besef van *uitwendige* roeping verliest, óf wel het houdt, maar dan op Roomsche wijze, als ware hij een ander mensch dan de gewone menschen, een mensch met een predikatie- en sacramentsbrevet.

Dit nu verwoest het Gereformeerd karakter van de predikatie, van het ambt, en ten slotte van de gemeente.

Zoo toch raakt de Christus als Koning zijner kerk uit het ambt, uit den dienst weg.

Het is niet meer Christus die uit den hemel zijn geloovigen regeert; die in hun midden het Woord zijner majesteit spreekt; die uit de gemeente zijn ambt doet opkomen; en zijn ambtsdragers, door den Dienaar, het Woordt doet bedienen; maar het wordt alles in lagen zin gewoon menschelijk.

Een man, die preekt; eenige andere mannen, die er als ouderlingen en diakenen bijzitten; en een gemeente die dien predikenden man aanhoort.

Juist als bij een gewone lezing.

Een moderamen, een lezer, en het publiek.

Vreemde toestanden.

Te Philadelphia, in Noord-Amerika, zijn drie professorale toespraken verschenen van de heeren Whitman, Hobart en Andrews, over de vraag, op welke wijze de band moet worden gelegd tusschen de belijdenis der Baptisten en hun Opleidingsscholen.

Vreemd nu ziet men op, bij wat men in deze redevoeringen te lezen krijgt.

Er blijkt toch uit, dat meer dan één van deze Opleidingsscholen voor het grootste deel onderhouden wordt door *niet*-Baptisten; dat de niet-Baptisten vaak meer met deze scholen ingenomen zijn, dan de Baptisten zelven; en de eigenlijke Baptisten geen geringe klacht aanheffen over de afwijking die in deze scholen van de Baptistische belijdenis hand over hand toeneemt.

En wat nog vreemder is, geen minder dan Prof. Andrews, laat zich hierdoor zoo weinig uit het veld slaan, dat hij veeleer de verdediging van dit zwak-confessioneele standpunt op zich neemt.

De doorgaande stemming toch van deze redevoering is, dat het Baptisme niet in bekrompen zin mag worden opgevat.

o, Neen, het karakteristieke van de Baptisten ligt niet in hun Doop, niet in hun positie tegenover den eed, de Overheid en zooveel meer. Het eigenlijke karakter van het Baptisme moet daarin worden gezocht, dat zij, ernstiger dan iemand, er op uit zijn om de lieden tot den Christus te brengen en aan te dringen op een leven van wedergeboorte.

Dit is het eigenlijk Baptistisch *Shibboleth.*

Het onderscheidende van deze sekte wordt alzoo gezocht juist in datgene wat ze met alle overige Christenen *gemeen* heeft, en de logische orde wordt vlak omgekeerd.

De *Opleidingsscholen* moeten, in overeenstemming hiermede, aan het algemeen Christelijk geloof streng vasthouden, maar overigens zoo breed en zoo algemeen mogelijk van karakter zijn.

De leeraren moeten dientengevolge niet bemoeilijkt worden. Aan hen moet vrijheid gelaten om te doceeren wat ze plicht achten. En, ook al was er een enkele onder hen, die zelfs deze algemeene Christelijke waarheid ondermijnde, daarom mag men de school waaraan hij werkt nog niet veroordeelen.

Veeleer moet aller streven zijn, om de Opleidingsscholen in de steden waar ze gevestigd zijn, tot middenpunt en brandpunt van een hoog intellectueel leven te vormen, en ze daardoor aantrekkelijk te maken voor allen, die in zulk een stad wonen, Baptisten of niet-Baptisten, opdat ze er hun kinderen heenzenden, en er hun gaven voor offeren.

Niets toch is voor deze scholen zoo broodnoodig als »general equipment." Daarvoor zijn millioenen noodig. En die millioenen kunnen de in den regel arme Baptisten niet saambrengen.

De Opleidingsscholen moeten daarom vooral van de gunst der niet-Baptisten leven; en om dezer gunst te winnen, moet alle enghartigheid worden buitengesloten, en moet men een zoo breed en liberaal mogelijk standpunt innemen.

Ze heeten daarom nog wel Baptistisch, maar enkel in dien algemeenen zin, die aan de niet-Baptisten met haar gemeen is.

En het einde is, dat de Baptisten willen pronken met rijke »Colleges" of Kweekscholen voor andermans geld, maar die de liefde der eigenlijke Baptisten van zich vervreemd hebben.

Vreemde toestanden, gelijk men merkt. En toch toestanden waar men met logische noodzakelijkheid toe komt, zoodra men zijn historisch en confessioneel standpunt varen laat, om zich neer te vlijen op het verleidelijke en gemakkelijke kussen van een algemeen Christendom.

Men staat dan ook verbaasd over het volstrekt gemis aan diepere, historische opvatting, dat in deze drie professorale redevoeringen u hindert.

De Baptisten vertegenwoordigden in de eeuw der Reformatie een scherpgeteekende opvatting van de Christelijke religie en een daarmee logisch saamhangende wereld- en levensbeschouwing.

Een levens- en wereldbeschouwing, die wij als Calvinisten, onjuist en onwaar keuren, maar die althans de verdienste had van een eigenaardige zelfstandige opvatting van de Christelijke religie, en van haar verhouding tot het leven der wereld, te zijn.

Er school een eigen beginsel, een eigenaardige alles beheerschende gedachte in, en als zoodanig kon het imponeeren.

Plicht en roeping der Baptisten van het heden is het derhalve, om óf te erkennen, dat hun vaderen gedwaald hebben, en dan hun Baptisme te laten varen, óf wel om deze principieele levens- en wereldbeschouwing in haar toepassing op onzen tijd in het licht te stellen en te mainteneeren.

Maar van dit alles merkt ge bij deze hoogleeraren niets.

Het is of ze geen historie kennen; of ze van het historisch Baptisme nooit gehoord noch gedroomd hebben; ja, alsof het Baptisme het naïefste ding ter wereld is, beroofd van elke eigen gedachte en gespeend aan elk eigen beginsel.

Het is letterlijk alsof het verleden voor hen niet bestaat, en alsof het hun vrij staat een schrap door de historie hunner vaderen te halen.

Op hun standpunt zou er dan ook niets mede verloren zijn, indien alle Baptisten b.v. Congregationalisten of Methodisten werden, immers ook deze sekten zoeken zielen voor Christus te winnen en dringen aan op wedergeboorte en bekeering.

Is er dan geen geld, zoo zou men zeggen, welnu, ruim dan uw Colleges op en ga school bij andere broeders.

Hun dak is breed genoeg. Ook voor u is bij hen plaats.

Doch ook dát is de conclusie dezer hoogleeraren niet.

Integendeel, de Baptistische Colleges moesten niet slechts in stand blijven, maar zelfs worden uitgebreid, en vooral moet men er meer geld voor offeren, opdat ze, evenals het College te Chicago, schatrijk kunnen bloeien.

De ouders komen echter tot een andere conclusie, en zeggen op hun beurt: »Als er geen wezenlijk onderscheid tusschen ons en andere sekten bestaat, waarom dan onze kinderen niet naar de Colleges van andere sekten gezonden; dan kost het ons geen cent."